

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)

ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)

ΤΡΙΤΗ 19 ΜΑΪΟΥ 2015

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Την Ελλάδα χαρακτηρίζει η ποικιλία του τοπίου και μία απέραντη φυσική ομορφιά, που συνυπάρχουν με τα διάσπαρτα ίχνη σπουδαίων πολιτισμών. Παράλληλα, ένα ήπιο κλίμα και η διαύγεια του φωτός αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά αυτά και καθιστούν τη χώρα μας μοναδική. [...] ¹

Φαίνεται, όμως, ότι τον τόπο μας δεν τον αγαπούμε, αν και υμνούμε τις ομορφιές του και τονίζουμε τις πολλές του χάρες. Μας αρέσουν «τα ψεύτικα τα λόγια, τα μεγάλα», ενώ η αλήθεια είναι άλλη και πληγώνει. Τον τόπο μας τον θεωρούμε στρέμματα προς εκμετάλλευση, δάση προς οικοπεδοποίηση, ακρογιαλιές για ιδιωτικό όφελος. [...] ¹

Υπάρχει μια σημαντική αλλοίωση του ελληνικού περιβάλλοντος, που συντελείται σιωπηλά, ύπουλα. Μόνος στόχος η τουριστική ανάπτυξη, που σαν επιδημία απαξιώνει τις ωραίες γωνιές της πατρίδας και εξουθενώνει τοπία και ανθρώπους.

Βασική αιτία του φαινομένου υπήρξε η αλόγιστη επιδίωξη του αριθμού των τουριστών, σε βάρος της ποιότητάς τους. Έτσι, μοναδικά τοπία ενταφιάζονται στο μπετόν και παραδίδονται στην ευτέλεια ² και το κέρδος. Όσο για τους «τουρίστες», λίγοι ενδιαφέρονται για την ελληνική ιδιαιτερότητα. Είναι μάζες μετακινούμενες, που ψάχνουν τον πλαστικό ήλιο και τη φτήνια, ενώ προσθέτουν το δικό τους άχρωμο βλέμμα στις ήδη άχρωμες τουριστικές περιοχές.

¹ Το σύμβολο [...] σημαίνει ότι παραλείπεται κείμενο.

² ευτέλεια = κατώτερη ποιότητα

Όπως έλεγε και μια παλιά διαφήμιση, οι ξένοι τουρίστες καλούνται να ζήσουν τον «μύθο της Ελλάδας». Η Ελλάδα, ωστόσο, ζει τον μύθο της. Μόνον που ο μύθος έχει ξεθωριάσει: το τουριστικό «εισόδημα» δεν ακολουθεί την ίδια αυξητική πορεία, η φθηνή μαζικότητα οδηγεί διαρκώς καινούργιες περιοχές στην απαξίωση. Τους καλοκαιρινούς μήνες **επικρατεί** η ασυδοσία και ο υπερπληθυσμός. Τον χειμώνα, αντίθετα, τα ίδια τοπία μοιάζουν βομβαρδισμένα, έρημα από ζωή και **πραγματικές** προοπτικές. [...]¹

Οι ευθύνες για την τουριστική υποβάθμιση της χώρας μπορούν να αποδοθούν στην πολιτική εξουσία, σε συμφέροντα μεγάλα και μικρότερα, αλλά και σε όλους εμάς, παθητικούς αποδέκτες της κατάστασης. [...]¹

Υπάρχουν, όμως, και οι άλλοι, όσοι με επιμονή και αγάπη δίδουν συχνά άνισες μάχες για να κατακτήσουν μια σπιθαμή μνήμης, ένα μέτρο αξιοπρέπειας του τόπου: περιβαλλοντικές οργανώσεις και σωματεία πολιτιστικά, πολίτες μοναχικοί και εκπρόσωποι περιοχών που καταστρέφονται, διανοούμενοι, αλλά και δημόσιοι λειτουργοί, απλοί άνθρωποι, αλλά και ονόματα με κύρος. Όποια και αν είναι, όμως, η ταυτότητά τους, το γεγονός είναι ότι αυτοί πληθύνονται. Υπάρχει, λοιπόν, μια μικρή ελπίδα ότι ίσως κυριαρχήσουν κάποτε και επιδιώξουν την ανατροπή της υπάρχουσας κατάστασης.

Γιώργος Γραμματικάκης, «Ένας αστρολάβος του Ουρανού και της Ζωής», σελ. 187-193, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2013 (Διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

- A.** Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 -100 λέξεις).

Μονάδες 25

- B1.** Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων το περιεχόμενο της παρακάτω περιόδου: *Μας αρέσουν «τα ψεύτικα τα λόγια, τα μεγάλα», ενώ η αλήθεια είναι άλλη και πληγώνει.*

Μονάδες 10

- B2.** Να βρείτε τον τρόπο ανάπτυξης της πέμπτης παραγράφου του κειμένου: « Όπως έλεγε και μια παλιά διαφήμιση... έρημα αποζωή και πραγματικές προοπτικές». Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 10

- B3. α.** Να γράψετε από ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις: **σπουδαίων, αλλοίωση, συντελείται, επικρατεί, πραγματικές.**

(Μον. 5)

- β.** Να γράψετε από ένα αντώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις: απέραντη, σιωπηλά, αλόγιστη, υποβάθμιση, επιδιώξουν.

(Μον. 5)

Μονάδες 10

- B4. α.** Να εντοπίσετε στο κείμενο δύο εκφράσεις με μεταφορική σημασία και μία με κυριολεκτική.

(Μον. 3)

- β.** Να μετατρέψετε τη σύνταξη στην παρακάτω πρόταση από ενεργητική σε παθητική: «Την Ελλάδα χαρακτηρίζει η ποικιλία του τοπίου και μία απέραντη φυσική ομορφιά, που συνυπάρχουν με τα διάσπαρτα ίχνη σπουδαίων πολιτισμών»

(Μον. 2)

Μονάδες 5

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

- Γ. Σε ένα άρθρο 400-500 λέξεων, που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας α) να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά με τα οφέλη του τουρισμού και β) να αναφερθείτε στα αρνητικά αποτελέσματα της υπερβολικής τουριστικής ανάπτυξης στη σύγχρονη εποχή.

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνον με μπλε ή μόνον με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Α΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Α΄)

ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)

ΤΡΙΤΗ 19 ΜΑΪΟΥ 2015

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΕΣΠΕΡΙΝΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο άνθρωπος και η ευτυχία είναι δύο δυσπρόσιτες έννοιες. Αποτελούν δύο θεμελιώδη, ταυτόχρονα όμως αλληλοαντιμαχόμενα αντικείμενα της φιλοσοφίας.

Ο άνθρωπος και η ευτυχία μπορούν να παρομοιαστούν παραστατικότερα με δύο παράλληλες σιδηροτροχιές. Παρατηρώντας τις κανείς να χάνονται στον ορίζοντα, έχει την εντύπωση ότι ενώνονται σε κάποιο σημείο. Ευτυχώς όμως που δεν συναντώνται ποτέ οι σιδηροτροχιές, διότι διαφορετικά εκτροχιάζεται το τρένο.

Πώς μεταφράζονται όλα αυτά; Η ευτυχία βρίσκεται πάντοτε πολύ κοντά στον άνθρωπο και αυτός είναι ταγμένος από τη φύση του να την παρακολουθεί συνεχώς, επιδιώκοντας να την αποκτήσει. Δεν το κατορθώνει όμως ποτέ. Διατηρεί την ψευδαίσθηση ότι το **πετυχαίνει** κατά καιρούς, ενώ απλώς έχει μία **προσωρινή** επαφή με αυτή. Και όταν η επαφή γίνεται συχνότερη, ο άνθρωπος τείνει να μην την αντιλαμβάνεται. Αν όμως ο άνθρωπος γίνει κάποτε — ή νομίζει ότι έγινε — ευτυχής, η ευτυχία του διαρκεί πολύ λίγο, διότι αυτός σύντομα αρχίζει πάλι να την αναζητά, κάθε φορά κάπου αλλού.

Πολλοί νομίζουν ότι η ευτυχία έγκειται στην αφθονία. Πρόκειται για ένα **τεράστιο** λάθος, πράγμα που επιβεβαιώνεται και σήμερα. Οι κυβερνήσεις καταμετρούν την ευτυχία βάσει οικονομικών δεικτών: **αύξηση** της παραγωγής, άνοδο του κατά κεφαλήν εισοδήματος, των χρηματιστηριακών αξιών κ.λπ.

Εντούτοις, ο άνθρωπος σήμερα δεν είναι με κανένα τρόπο ευτυχέστερος απ' ό,τι στο παρελθόν στις λεγόμενες «αναπτυγμένες» τουλάχιστον χώρες, έστω και αν κατακλύζεται από καταναλωτικά αγαθά, διατρέφεται καλύτερα, επικοινωνεί

ευκολότερα κ.λπ. Είναι μάλλον δυστυχεστέρος, διότι αντιμετωπίζει μεγαλύτερη εγκληματικότητα (προστατεύεται με ολοένα πιο τέλεια συστήματα ασφαλείας), ζει απομονωμένος (λέει απλώς «καλημέρα» στον ένοικο του διπλανού διαμερίσματος), αναζητά υποκατάστατα της ευτυχίας (καταφεύγει στα ναρκωτικά).

Αυτά συμβαίνουν, διότι οι «αναπτυγμένες» χώρες γνωρίζουν μία υλική μόνο ανάπτυξη. Μπορεί να υπάρχουν καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, πνευματικά κέντρα, εκδοτική δραστηριότητα, αλλά πολλά από αυτά είναι χωρίς περιεχόμενο και νόημα.

Πολλοί άνθρωποι είναι **αντικειμενικά** ευτυχείς, αλλά αισθάνονται δυστυχείς. Αντίθετα, άλλοι είναι αντικειμενικά δυστυχείς, αλλά θεωρούν τον εαυτό τους ευτυχή. Πού πρέπει, τελικά, να αναζητήσει ο άνθρωπος την ευτυχία;

Κ. Βάσσης, «Ενώπιον του 21^{ου} αιώνας - Δοκίμια», Εκδ. Οι Εκδόσεις των φίλων, Αθήνα 2008, σελ. 121 - 123. (Διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου (80-100 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος: «Αν όμως ο άνθρωπος γίνει κάποτε — ή νομίσει ότι έγινε — ευτυχής, η ευτυχία του διαρκεί πολύ λίγο, διότι αυτός σύντομα αρχίζει πάλι να την αναζητά, κάθε φορά κάπου αλλού».

Μονάδες 15

B2. Να εντοπίσετε δύο τρόπους ανάπτυξης της πέμπτης παραγράφου: «Εντούτοις, ο άνθρωπος ... της ευτυχίας (καταφεύγει στα ναρκωτικά)» (Μον. 6) και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (Μον. 4).

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Α΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

B3. πετυχαίνει, προσωρινή, τεράστιο, αύξηση, αντικειμενικά:
Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

B4. «Οι κυβερνήσεις καταμετρούν την ευτυχία βάσει οικονομικών δεικτών». Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 5

Γ. Η ευτυχία αποτελεί ένα μόνιμο στόχο του ανθρώπου. Σε ένα άρθρο 400-500 λέξεων, που θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να αναφερθείτε:

α) Στις δυσκολίες που συναντά ο σύγχρονος άνθρωπος επιδιώκοντας την ευτυχία.

β) Στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να νιώσει ευτυχισμένος στην καθημερινότητά του.

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνον με μπλε ή μόνον με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.**
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ